

BESLUT

DATUM

2002 12 10

BETECKNING

312-2337-2002

ERT DATUM

ER BETECKNING

Kyrkorådet i Gällivare församling

Box 98

982 21 Gällivare

**Skydd enligt lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. för
Kaitumkapellet, Gällivare församling, Luleå stift, Gällivare
kommun, Lappland, Norrbottens län.**

Beslut

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) beslutar med stöd av 4 kap. 4 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. (KML) att bestämmelserna i 4 kap. 3 § KML om tillståndsprövning skall tillämpas på Kaitumkapellet med tillhörande kyrkotomt och klockbock.

Bakgrund

Alla Svenska kyrkans kyrkobyggnader uppförda t.o.m. 1939 är skyddade enligt 4 kap. KML. Enligt 4 och 14 §§ i detta kapitel kan RAÄ besluta att även kyrkobyggnader, kyrkotomter och begravningsplatser tillkomna 1940 och senare, som är märkliga på grund av sitt kulturhistoriska värde skall skyddas. Av förarbetena till lagen framgår att begreppet *kulturhistoriskt värde* också innefattar *konstnärligt värde* och att även kyrkor som är yngre än ca 20 år kan skyddas.

År 1990 fattade RAÄ beslut om skydd för ett urval kyrkor byggda 1940 och senare, sammanlagt 83 kyrkor. 1996 beslutades om skydd för ett urval av begravningsplatser med kapellkrematorier eller begravningskapell, sammanlagt 22 anläggningar.

Urvalet behöver ses över med jämna mellanrum och RAÄ har nu beslutat att göra en utökning av urvalet av skyddsvärda kyrkor byggda 1940 och senare. Orsaken är dels att inventeringsunderlaget när det gäller de nya kyrkorna har förbättrats sedan det förra urvalstillfället och dels att ett flertal nya kyrkor har byggts.

Nitton kyrkor byggda 1940 eller senare i Luleå stift har enligt besluten 1990 skydd enligt KML och i det nu aktuella urvalet har RAÄ beslutat att ytterligare fyra kyrkor i stiftet skall skyddas.

just/samr
M. Åke
P. Åke
83

exp
2002-12-17
73

Redogörelse för ärendets handläggning

Urvalet av skyddsvärda kyrkor som omfattar kyrkor byggda 1940 eller senare har skett i samråd med länsstyrelser, läns museer och Arkitekturmuseet. Vid urvalet har följande kriterier beaktats:

- Hög arkitektonisk och konstnärlig kvalitet
- Tidstypisk utformning
- Återspeglning av internationella arkitekturtrender
- Kyrkan som del i en miljö, t.ex. ett medvetet gestaltat förortscentrum
- Exempel på teologiskt och liturgiskt betingad gestaltning
- Verk av framstående arkitekter, även lokalt
- Konstnärligt betydande fast utsmyckning
- Intressanta och nydanande tekniska lösningar

Förslag till utökat urval av skyddsvärda kyrkor har remitterats till stiftsstyrelser och till berörda församlingar.

Luleå stift har den 2 oktober 2000 tillstyrkt att Kaitumkapellet ska omfattas av skydd enligt KML. Gällivare församling har den 14 oktober 2002 tillstyrkt förslaget.

Beskrivning av kapellet

Kaitumkapellet är uppfört 1964 efter ritningar av Jan Thurfjell, efter en idé av Andreas Labba.

Kapellet är uppfört till minne av Dag Hammarskjöld i fjällnära skogsnatur. En enkel klockbock av trä står nära kyrkan. Kapellet är byggt i trä och spånklätt, med kopparbeslagna detaljer. Det har formen av en åttkantig kåta med utbyggnad för koret. Toppkonen formas av en glasad huv. Östväggen bakom altaret utgörs av en trekantig fönstervägg frånnock till mark, med utsikten som altartavla. Det kåtformade kyrkorummet bärs av limträbalkar och furustänger, betsade i brunt. Inredningen i trä är samiskt influerad, med inventarier och dekor i samiskt konsthantverk, utfört bl a i renskinn, renhorn och tenntråd.

Motiv för beslutet

Kapellet är originellt utformat av en lokalt verksam arkitekt, inspirerad av samisk tradition. Kapellet har hög arkitektonisk och konstnärlig kvalitet.

RAÄ anser därför att bestämmelserna i 4 kap. 3 § KML om tillståndsprövning bör tillämpas på Kaitumkapellet med tillhörande kyrkotomt och

klockbock. Detta innebär bl.a. att inga väsentliga ändringar får genomföras utan tillstånd av länsstyrelsen.

Beslut i detta ärende har fattats av överantikvarien Christina von Arbin efter föredragning av arkitekten Kerstin Alexandersson. Avdelningschefen Sven Göthe, förste antikvarierna Ingrid Sjöström och Jan Karlsson har deltagit i den slutliga handläggningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten. Hur man överklagar framgår av bilaga.

Christina von Arbin

Kerstin Alexandersson

Bilaga:

Hur man överklagar

Kopia till:

Svenska kyrkan

Luleå stift

Länsstyrelsen i Norrbottens län

Norrbottens museum

Gällivare kommun

Arkitekturmuseet